

31.08.2014 г. / 09:34:21

Вяра

31.08 по еретическия, †18 август по православния календар - Св. мъченици Флор и Лавър. Св. мъченици Ерм, Серапион и Полиен. Св. свещеномъченик Емилиан и останалите с него

В памет на светите мъченици Флор и Лавър (II в.)



Светите мъченици Флор и Лавър. Фрагмент от стара стенопис

Светите мъченици Флор и Лавър били братя не само по

плът, но и по дух, тъй като и двамата единодушно вярвали в Христа и Му угаждали с добри дела. По занятие те били каменоделци. Техни учители били благочестивите мъже Прокъл и Максим, от които освен на занаята те се научили и на богоугоден живот по правилата на християнската вяра. Заради вярата си в Христа били предадени на смърт най-напред техните учители, а след известно време и те наследили мъченически венец, като приели страдалческа смърт от управителя на Илирия Ликион. Повод за тяхното страдание бил следният случай:

Един управител на съседна страна се обърнал към управителя на Илирия с молба да му изпрати изкусни каменоделци за строителството на великолепен храм на езическите богове. Тъй като в тази страна най-изкусни познавачи на това дело били светите Флор и Лавър, Ликион изпратил тях. Съграждайки храма по волята на управителя, светите братя раздавали заплатата си на бедните, като ги поучавали на вяра в Христа. Самите те непрестанно прекарвали времето си в пост, молитва и трудове: денем вършели своята работа, а нощем се молели. Храна приемали в малко количество, но затова пък в изобилие хранели гладните и бедните. Като действали по такъв начин, те обърнали към християнската вяра не само бедните, за които се грижели, но и един езически жрец. Това се случило така:

Един ден, когато светите братя дялали камък, към тях се приближил синът на жреца, младо момче, и като застанал наблизо, гледал работата им. Изведнъж от камъка отскочило парче, ударило юношата в окото и го извадило. От болка той завикал. На вика му се притекъл бащата, езическият жрец. Като видял, че лицето на сина му е окървавено, а окото е извадено, от мъка той разкъсал дрехите си и започнал да ругае светите работници, и дори се нахвърлил върху тях да ги бие, но другите работници го удържали. Като удостоверявали

невинността на светите работници, те казвали, че за нещастиято си е виновен самият юноша, понеже много се приближил, докато те дялали камъка, и гледал работата им, без да вземе предпазни мерки. Като се постарали да успокоят жреца, светите Божии угодници Флор и Лавър обещали скоро да изцелят окото на сина му и да направят така, че той да вижда както и преди.

След това те взели юношата при себе си за през нощта и започнали да го учат на познание на Единия истински Бог, Иисус Христос, като му говорили така:

- Ако повярваш с цялото си сърце в Този Бог, за Когото ние ти известяваме, скоро окото ти ще бъде здраво.

- Ако окото ми стане здраво както преди - отвърнал юношата, - ще повярвам във вашия Бог и ще Го почитам. Без съмнение трябва да се вярва повече на Този Бог, Който изцелява болните и възвръща зрението на слепите, отколкото в тези богове, които не само не изцеляват болните, но и здравите правят болни.

При това юношата разказал на светиите за едно такова произшествие.

- Има - казал той - сред нашите жреци един жрец на име Ерм. Когато преди няколко години искаха да го въведат в жреческо звание, го доведоха при идола на Зевс, за да възложат ръката на идола на главата му. Такъв е у нас обредът за въвеждане в жречество. Състои се в това, че ръката на идола, прикрепена за плещите и движеща се в лакътя, с помощта на сребърна верига се вдига нагоре от жреците, а след това я пускат над главата на въвеждания. Когато спускаха тази ръка над главата на Ерм, сребърната верига случайно се изплъзна от ръцете на държащите я и падна върху лицето на Ерм, одра го с ноктите си до костите така, че и

досега се виждат отдалече зъбите му. И нито един бог не му оказа помощ, напротив, ставаше му все по-зле.

Когато юношата разказал за това произшествие, светите Флор и Лавър със сълзи започнали да молят Бога да изцели юношата и просвети не само телесното му око, но и душевните му очи. След усърдна молитва те осенили болното око на момчето с кръстното знамение и окото му веднага зараснало, станало съвършено здраво и започнало да вижда така добре, както и преди. Поради това чудо, в Христа повярвал не само изцеленият юноша, но и баща му, езическият жрец. Името на този жрец било Мемертин и той скоро след това станал от служител на демоните раб на нашия Господ заедно със своя син.

След всичко това, получавайки помощ от Божий ангел, светите работници за кратко време завършили строителството на храма, но не го оставили за жилище на идолите, а го осветили за прослава на името на Господа. Те поставили на изток честния кръст, и като събрали около триста души бедняци, свои братя по вяра, извършили всенощно бдение и молитва, като прославяли Христа Бога. По време на молитвата отгоре слязла светлина от неизречената небесна слава и напълнила храма с дивно сияние. След завършване на всенощната молитва всички, които били в храма, се отправили към зданието, където се намирали приготвените за новия храм идоли. Като завързали шиите им с поясите си, ги повлекли по земята и ги удряли и чупели, докато се разбият на малки парчета.

Като узнал за това, областният началник заповядал да хванат Флор, Лавър и всички, които били с тях, заедно с Мамертин и сина му. Всички, които били със светиите, той осъдил на изгаряне, а тях самите, като ги подложил на жесток побой, наредил да ги вържат и ги изпратил при управителя на

Илирия Ликион. Ликион ги разпитал подробно за всичко и като разбрал, че те са християни, и че са непоколебими във вярата си, заповядал да ги хвърлят в дълбок кладенец и да го засипят с пръст.

След много години били намерени техните свети и многоцелебни мощи и с чест били пренесени в Константинопол за слава на Христа, нашия Бог.

Тропарь, глас 4:

Преудобренную и богомудрую двоицу пресветлую восхвалим вернии по достоянию, Флора преблаженнаго, и Лавра всечестнаго, иже усердно Троицу несозданную ясно проповедаста всем. Темже пострадавшие до крове, и венцы пресветлыми увязостесь: молитесь Христу Богу, да спасет души наша.

(Съвършената и богомъдра двоица достойно да възхвалим, верни, блажения Флор с всечестния Лавър, които усърдно проповядват на всички Несъздадената Троица. Пострадали до кръв за Нея, с пресветли венци се увенчахте: молете Христа Бога да спаси нашите души.)

Кондак, глас 8:

Яко благочестия мученики, и страдальцы Христовы богомудренны, вселенная преславно почитает Флора и Лавра днесъ: яко да улучим благодать и милость молитвами их, и избавимся бед и напастей, гнева же и скорби в День Судный.

(Като мъченици за благочестието и богомъдри Христови страдалци, днес вселената преславно почита Флор и Лавър, за да намерим от благодат и милост по техните молитви и да се избавим от беди и напасти, от гнева и скърбите в Съдния ден.)

Молитва мученикам Флору и Лавру Иллирийским

Прехва́льнии му́ченицы Фло́ре и Ла́вре, вас не земля́ пота́йла есть, но Не́бо при́ят вы, во е́же бы́ти вам моли́твенники и предста́тели о чту́щих с любóвию честну́ю па́мь вáшу. Моли́теся же за ны, трудолю́бцы незло́биви, да подвигнет Го́сподь и нас, в трудéх и утеснѣнии сущих, к дѣланию за́поведей Егó, да не то́кмо о пи́щи и пити́и, но и о е́же ка́ко угоди́ти Го́сподеви попечѣ́мся; споболі́те печáлем и воздыхáнием нáшим, и да не озло́бятся до концá ду́ши нáша, но да возгорáтся любóвию друг ко дру́гу, да пребу́дем в ми́ре и единомы́слии, я́коже и вы, самобратни́и блаже́ннии. Наипáче же утверди́те ны в вѣре святе́й и пра́вей, ю́же иму́ще в сердцáх нáших, не устращи́мся в поноше́нии и униже́нии и всѣ́х обстоя́ниих, и́миже одержи́ми есмы́, но, я́ко испытáние си́лы вѣры нáшея с благодарѣ́нием сие́ при́ймше, до́брое исповѣ́дание соблюде́м, в нѣмже и пре́йдем от юдо́ли сей в вѣ́чное Цáрствие Го́спода нáшего, Емúже сла́ва и держа́ва во ве́ки веко́в. Ами́нь.

Страдание на светия священомъченик Емилиан и останалите с него († ок. 300 г.)

Свети Емилиан се родил в азиатската област Армения. Родителите му били християни - хора знатни и богати. Те го дали за книжно обучение на един добродетелен мъж, священомонах Иларион. Като изучил из основи книгите и достигнал пълнолетие, Емилиан прекарвал целомъдрен, богоугоден и благочестив живот, като с усърдие се предавал на пост, молитва и четене на книги, съблюдавайки в непорочност девствената си чистота. Когато до Армения достигнал слухът, че нечестивите римски императори

Диоклетиан и Максимиан са повдигнали в Европа жестоко

гонение срещу християните, Емилиан се възпламенил от свята ревност за правата вяра и като горял от любов към Христа до готовност да приеме смърт за Него, замислил да отиде в тези страни, за да проповядва на езичниците името Христово и да отдаде за Господа своя живот. Емилиан имал двама братя, - Дионисий и Ермип. С боговдъхновени увещания той внушил същите намерения и на тях. И ето, след кончината на родителите си, по взаимно съгласие братята оставили от любов към Христа дом, родина, наследство и всичките блага на този свят и се отправили от Азия към Европа. Те взели със себе си и учителя си, свещеномонах Иларион, и дошли в Италия, в град Сполитон. В този град те намерили и много християни, които прекарвали чисто и праведно живота си и по тяхна молба се заселили при тях. Блаженият Емилиан бил пример на святост за всички, понеже денем и нощем се упражнявал в молитва и проповядване на Божието слово.

След като минало известно време, в съседния град, наричан Требия, починал епископът. Тогава жителите му, които били християни и живеели сред езичниците като пшеница сред бурени и като лилия сред тръни, като узнали за живота и мъдростта на свети Емилиан, си го избрали за епископ като човек, макар и млад на години, но превъзхождащ по разум и добродетели старците. Те го изпратили в Рим за посвещение при светейшия папа Маркелин. Като приел архиерейско посвещение, свети Емилиан, заедно с учителя си и братята си, се преселил от Сполитон в Требия, катедрален град на своята епархия. Като встъпил в управление на своето паство, той го ръководел доблестно, като наставлявал Христовото стадо и с дело и със слово, при което, като изцелявал по чудесен начин болести и лекувал с Христовата благодат телата и душите на хората, той обърнал и много от неверните към християнската вяра.

По това време управител на тези страни бил човек с жесток

характер, на име Максимиан, на когото нечестивите императори връчили властта на Етрурия и Умбрия. Като чул, че християнския епископ Емилиан обръща мнозина от служение на идолите към Христа и опразва езическите храмове, Максимиан бързо дошъл в Требия, заповядал да хванат Божия светител и да го доведат при него на съд. Казал му:

- Емилиан, какво чувам за тебе? Защо в безумието си доброволно искаш да се предадеш на смърт? Ако не се поклониш на нашите богове, ще те подхвърля на жестоки мъчения и ще заповядам да те предадат на ужасна смърт.

- Няма да се поклоня на бесовете - с твърдост отговорил светият епископ, - защото всичките езически богове са бесове, както се говори и в светите книги, и който им се покланя, ще наследи вечните мъки в ада.

От тези думи управителят изпаднал в ярост и заповядал да бият без пощада светеца, а след побоя започнал с думи да издевателства над него. Той хулел Христа Бога и говорел, че християнският Бог няма никаква сила, а тези богове, които той почита, са всемогъщи. Тогава Божият светител му казал:

- Изпитай, ако желаш, и узнай, чия сила е по-голяма - на Христа или на твоите богове? Заповядай да донесат тук някой разслабен или хванат от каквато и да е друга болест, и заповядай на вашите жреци, нека те се помолят на боговете за изцеление на болния. Ще се помоля и аз на моя Бог и чийто бог със своята сила изцели болния, нека да бъде признат за истинен Бог и нека всички Му се поклонят.

Това предложение на свети Емилиан се харесало на Максимиан и той незабавно изпратил да намерят болен. Скоро донесли един разслабен човек, който отдавна лежал на постеля и изобщо не владеел членовете си. На това зрелище се

събрало множество народ, желаещ да види чудото, което трябвало да стане. И ето, по заповед на управителя, жреците започнали да се молят на своите богове, като призовавали Аполон, Зевс, Меркурий и други суетни и лъжливи свои богове, да изцелят разслабения. Много дълго се молили, но нямали никакъв успех. Светият, като стоял отстрана, се смее над тях и техните богове. Накрая Максимиан заповядал на жреците си да прекратят молитвата и като се обърнал към епископа на християните, Емилиан, му казал:

- Сега ти се помоли на своя Бог, ако очакваш да получиш нещо от Него.

Тогава епископът, като преклонил колене за молитва и като издигнал ръце, повдигнал очите си към небето и започнал да се моли, като казвал:

“- Господи, чуи молитвата ми, и моите вопли да дойдат при Тебе! Не скривай лицето Си от мене; в деня на скръбта ми приклони ухо към мене; в деня, (кога) въззова (към Тебе), бърже ме послушай”. Господи, яви на всички присъстващи тук, че Ти си Единият истински Бог и спаси вярващите в Тебе.

Като се помолил така, светителят се приближил до разслабения и като го хванал за ръката, му казал:

- В името на нашия Господ Иисус Христос стани и бъди здрав.

Разслабеният веднага станал, здрав в цялото си тяло, и пред очите на всички започнал да ходи, като се радвал и прославял Бога. Той се показвал на всички за удостоверение на това, че е оздравял напълно, и с радост си отишъл вкъщи.

Това чудо изумило всички, които го наблюдавали, и мнозина повярвали в Христа. Самият Максимиан, като че започнал да скланя към вярата в душата си, но нечестивите жреци

започнали да го убеждават да не вярва, като казвали, че не с Божия сила се извършило това чудо, а с вълшебното изкуство на Емилиан. Те викали към управителя:

- Предай на смърт този чародей, за да не погине съвсем почитанието на боговете.

Като слушал нечестивите жреци и вярвал на лъжливите им думи повече, отколкото на видимата Божия сила, Максимиан отново започнал да убеждава свети Емилиан да се поклони на идолите и казвал:

- Принеси жертва на боговете, като знаеш, че мнозина, които не са послушали съвета ми, досега са загивали в страшни мъчения.

- Тези, които не са принесли жертва на твоите нечестиви богове - отговарял светецът, - са се решили да умрат за Христа и сега се наслаждават заедно с Него на вечното блаженство.

- Не ми говори повече за Христовото име - казал Максимиан на това, - но пощади младостта си, понеже големи мъчения те очакват.

- Аз съм раб на Христа - отговарял свети Емилиан - и няма да престана открито да произнасям и прославям името на Иисуса Христа. Заради Него съм готов да претърпя всевъзможни мъки и самата смърт.

Тогава Максимиан заповядал да съблекат светия мъченик, да го окачат на мястото за изтезания и да обгарят тялото му със запалени свещи.

Като понасял безропотно това мъчение, светият мъченик се молел на Господа да го укрепи в страданията. И ето, явил му се Христос и казал:

- Не бой се, Емилиане, Сам Аз съм с тебе!

И в същата минута свещите изгаснали и ръцете на палачите се вцепенили. Като видял това, управителят наредил да свалят мъченика от мястото за изтезания и му казал:

- С какво изкуство действаш така, че и свещите угаси, и повреди ръцете на моите слуги? Но аз имам на разположение още по-големи и силни мъчения за тебе, които не ще бъдеш в състояние да преодолееш.

- Изкуството ми - отвърнал на това мъченикът - е моят Христос и ако ти ме подложиш на по-големи мъчения, Той ще ми даде и повече търпение и ще покаже върху мене още по-голямата Си сила.

Тогава Максимиан заповядал да завържат на шията на светия мъченик голям камък и да го хвърлят в течащата край града река с име Клитумна. Но и тук на свети Емилиан се явил Христос, и както някога на апостол Петър, взел ръката му и го извел от водната дълбочина на брега. Воините довели светеца обратно при управителя и му разказали за станалото чудо.

Максимиан заповядал тогава да хвърлят Емилиан на зверовете, за да го изядат, но те не причинили никаква вреда на Божия светител, понеже Сам Господ, като се явил на Своя угодник, бил там. Христос му казал:

- Бъди мъжествен, Емилиан, добри и верни Мой рабе!

И зверовете се успокоили: лъвовете и леопардите станали кротки като агнета и едни ближели нозете на светеца, а други - ръцете му.

При вида на такива чудеса, народът завикал:

- Велик е Християнският Бог! Нека Неговият раб бъде пуснат на свобода.

И в този ден в Христа повярвали хиляда души. Обзет от

страшен гняв срещу народа, Максимиан изпратил въоръжени воини и им заповядал да убиват тези, които прославят Христа. Така били убити около хиляда души от различна възраст и от двата пола. Освен това, по заповед на разгневения управител, били пребити и зверовете, които не причинили вреда на мъченика. Като видял избиването на зверовете, Емилиан възкликнал и казал:

- Слава на Тебе, Христе Боже, понеже за Тебе умират не само хора, но и зверове.

Като се затруднявал на какво още мъчение да подложи светеца, Максимиан наредил да го затворят в тъмница. По съвет на палачите си, той заповядал да приготвят специално колело за мъчения и да забият към него много железни остриета. Но когато по негова заповед завързали за колелото светия мъченик и го спуснали от хълма, в същия миг Господ го отвързал и свалил от колелото, а търкалящото се колело убило и наранило много езичници, намиращи се в подножието на хълма. След това светият мъченик отново бил хвърлен в тъмница. Междувременно, като узнал за двамата братя на Емилиан - Дионисий и Ермип, и за учителя им Иларион, Максимиан изпратил войните си да ги издирят, понеже те се скрили от страх. Когато били намерени и доведени при управителя, той заповядал да ги хвърлят в същата тъмница, където се намирал и свети Емилиан. Когато видял учителя и братята си, Божият светител много се зарадвал. И всички те заедно се радвали, че са се удостоили да страдат за Христовото име. В същата нощ блаженият Иларион имал откровение от Бога, че скоро ще приемат мъченически венци.

На другия ден сутринта Максимиан заповядал да доведат в съда Божия светител Емилиан и му казал:

- Твоите братя и твойт учител се отрекоха от Христа и аз ги изпратих в друг град, за да приемат почести.

Но като знаел по откровение от Бога за мъченическата кончина на светиите, свети Емилиан отговорил на управителя:

- Мъчителю, ти говориш неправда: те не са се отрекли от Христа, но са положили живота си за Него. Впрочем ти се изрази правилно, като каза, че си ги изпратил в друг град, понеже, като си ги убил, ти действително си ги изпратил в Небесния град за приемане на почести от Царя на славата, Христа, за Когото те пострадаха.

Максимиан изпаднал в ярост от тези думи и осъдил Емилиан на посичане с меч. Съпровождан от голяма тълпа народ, той бил изведен от града за изпълнение на смъртната присъда на едно място, наречено Карпианово, на разстояние едно поприще от града. Като вървял към мястото на смъртното наказание, мъченикът пеел, прославяйки Бога и молейки се за народа. Когато палачът нанесъл удар с меча си по шията на светеца, мечът се огънал като восък и не причинил никаква рана. Тогава воините, които били там, паднали в нозете на светеца и просели прошка, като признавали, че Христос е Единият истински Бог и умолявали мъченика да се помоли за тях на Христа Бога. И когато мъченикът, като преклонил колене, започнал да се моли не само за тях, но и за всички хора, чул от небето глас, който му известил, че молитвата му е приета, а него самия поканил в небесните обители. Като чул този глас, светият мъченик се изпълнил с неизразима радост. Той искал по-скоро да се освободи от тялото и да живее в Христа. Но желаел да достигне това не с обикновена, а с мъченическа смърт, затова се помолил на Господа Той да му даде да умре от меч. И ето, дошъл друг палач и отсякъл честната му глава. По такъв начин светият епископ Емилиан бил увенчан с мъченически венец. От раната му вместо кръв потекло мляко и мнозина езичници, бидейки очевидци на такива чудеса, повярвали в Христа. Те обвили честното тяло на светия мъченик в чисти, напоени с благовонно масло, повивки

и веднага го погребали.

Впоследствие, когато гонението срещу християните се прекратило, вярващите тържествено пренесли мощите на светеца в града и ги положили на свещено място, като прославяли Христа Бога, на Когото и от нас да бъде слава с Отца и Светия Дух сега, всякога и во веки веков. Амин.

В памет на светите мъченици Ерм, Серapiон и Полиен (II в.)

Срещу тези свети мъченици езичниците направили донос, че почитат Христа, а от идолите се отвращават и ги презират. По тази причина ги заловили и изправили пред римския епарх*, където те дръзовено изповядали вярата си в Христа. Заради това били затворени отначало в смрадна тъмница, а след това ги извели от нея, но те не пожелали да принесат жертва на идолите. Започнали да ги влачат по тесни и непроходими места и те, като се удряли в камъните, предали на Бога честните си души, като възприели вечно блаженство там, където се намира жилището на всички радващи се**.

** Епарх в Гръко-римската империя се наричал областният началник. Бел.ред.*

*** Годината на кончината на тези свети мъченици е неизвестна. Бел.ред.*

ЧЕТИ-МИНУТЕ

{{_LINK1_}}